

Komunikat prasowy

Luksemburg, 17 maja 2022 r.

Unijna pomoc dla małych firm pragnących wejść na rynki zagraniczne powinna być lepiej zarządzana i bardziej widoczna

Komisja Europejska zbadała, jakie główne przeszkody stają na drodze unijnych małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) do umiędzynarodowienia i ustanowiła wiele działań, aby pomóc im w rozwinięciu działalności na rynkach międzynarodowych zarówno w granicach UE, jak i poza nimi – informuje Europejski Trybunał Obrachunkowy w swoim ostatnim sprawozdaniu. W działaniach tych brakuje jednak czasem spójności i nie są one wystarczająco widoczne, a Komisja nie zawsze odpowiednio koordynuje je z programami państw członkowskich. Sztandarowa inicjatywa Komisji – Europejska Sieć Przedsiębiorczości (EEN), która stanowi sieć wsparcia dla MŚP o ambicjach międzynarodowych – powinna mieć większy zasięg w państwach spoza UE. Innej, mniejszej inicjatywie ukierunkowanej konkretnie na zaawansowane technologicznie przedsiębiorstwa typu start-up – Startup Europe – brakuje natomiast długoterminowej ciągłości działań.

MŚP – czyli firmy, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników – stanowią 99% wszystkich przedsiębiorstw unijnych. Są one filarem gospodarki UE. Zapewniają dwie trzecie miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw (poza sektorem finansów) i ponad połowę produkcji gospodarczej UE, jednak ich udział w eksporcie UE wynosi zaledwie 30%. MŚP są mniej aktywne na rynkach międzynarodowych niż większe przedsiębiorstwa. Firmy te często nie wiedzą o publicznych programach wsparcia i nie mają odpowiedniej wiedzy na temat handlu międzynarodowego, a często brakuje im też niezbędnej wiedzy fachowej. Aby zaradzić tym problemom, Komisja ustanowiła dużą liczbę programów wsparcia. W 2011 r. przyjęła ona unijną strategię na rzecz umiędzynarodowienia MŚP, której cel polegał na poprawie spójności i koordynacji wszystkich istniejących programów wsparcia.

– Małe przedsiębiorstwa to dla UE duży rynek. Handlując między sobą w granicach UE i eksportując poza jej terytorium, mogą one w wielkim stopniu przyczynić się do rozwoju gospodarki UE – powiedziała Ivana Maletić, członkini Trybunału odpowiedzialna za to sprawozdanie. – Komisja powinna ułatwić dostęp do informacji na temat wsparcia dla MŚP w zakresie umiędzynarodowienia i przybliżyć swoje programy pomocy tym europejskim MŚP, które nie są jeszcze świadome istnienia wielu instrumentów i projektów.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Zdaniem kontrolerów strategia nadal nie została jeszcze w pełni zrealizowana. Mimo że Komisji udało się – przynajmniej częściowo – wprowadzić w życie główne zamierzenia, takie jak utworzenie portalu internetowego zawierającego informacje dla firm zajmujących się eksportem (Access2Markets), nie była skuteczna, jeżeli chodzi o inne ważne kroki, zmierzające do uspołnienienia programów wsparcia na poziomie unijnym i państw członkowskich. Przede wszystkim Komisja nie utworzyła wykazu aktualnych działań, który pozwoliłby na wskazanie luk, przypadków nakładania się działań i synergii. Kontrolerzy odnieśli się też krytycznie do kwestii spójności wielu unijnych działań, mających być odpowiedzią na potrzeby MŚP w zakresie umiędzynarodowienia, argumentując, że na wielu poziomach brak jest koordynacji, w tym pomiędzy działaniami UE i państw członkowskich. Odnotowali też, że Komisja nie zawsze w wystarczającym stopniu dbała o stabilność finansową programów wsparcia – realizacja części z nich została przerwana, mimo że przynosiła pozytywne wyniki. Jeżeli chodzi o podnoszenie poziomu wiedzy, to informacje na temat wsparcia na rzecz umiędzynarodowienia są obecnie bardziej dostępne. Nadal nie promuje się jednak wystarczająco istotnych, choć złożonych korzyści płynących z umów o wolnym handlu dla MŚP.

Kontrolerzy stwierdzili, że EEN osiągnęła zamierzone wartości docelowe, lecz musi podjąć dalsze działania zmierzające do poprawy widoczności, koordynacji i zasięgu w państwach spoza UE oraz budowania zdolności instytucjonalnych, aby w efekcie skuteczniej wspierać MŚP w uzyskiwaniu dostępu do finansowania i wykorzystywaniu korzyści płynących z umów o wolnym handlu. EEN uzyskała różne wyniki w zależności od kraju i konsorcjum. Prace niektórych ośrodków współpracy biznesowej poza UE oceniono wysoko (np. centrum UE-Japonia), a inne krytykowane za niską jakość usług i słabą zdolność reagowania. Członkowie sieci EEN informowali też o niewystarczającej ich zdaniem obecności centrów w państwach będących kluczowymi partnerami handlowymi, w tym w Chinach. Jeżeli chodzi o inicjatywę Startup Europe, kontrolerzy stwierdzili, że odpowiadała ona na potrzeby przedsiębiorstw typu start-up tylko w perspektywie krótkoterminowej, gdyż po okresie finansowania żaden z projektów nie był kontynuowany, a wszelka działalność była obciążona ogólnymi problemami dotyczącymi trwałości. Współpraca z innymi instrumentami była ograniczona, a w niektórych przypadkach inicjatywa doprowadziła do przejścia przedsiębiorstw typu start-up przez duże przedsiębiorstwa spoza UE. Mogło to być sprzeczne z celem polegającym na wspomaganiu międzynarodowego rozwoju przedsiębiorstw, które jednocześnie pozostają w UE. Kontrolerzy wezwali też Komisję do poprawy monitorowania rezultatów, tak aby można było ocenić, w jakim zakresie cała inicjatywa przyczyniła się do umiędzynarodowienia MŚP.

Informacje ogólne

W państwach członkowskich UE prowadzi działalność ponad 200 mln MŚP, w których pracuje około 100 mln osób. MŚP to przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 250 pracowników i wykazujące roczny obrót nieprzekraczający 50 mln euro lub roczny bilans nieprzekraczający 43 mln euro. Umiędzynarodowienie to z kolei proces, w wyniku którego przedsiębiorstwa zyskują udział w rynkach międzynarodowych, co odbywa się głównie poprzez eksport. Finansowanie UE ukierunkowane konkretnie na umiędzynarodowienie MŚP wyniosło około 850 mln euro w latach 2014–2020, w tym około 450 mln euro przeznaczono na finansowanie EEN, a 30 mln euro na rzecz inicjatywy Startup Europe. Uzupelnienie tego wkładu stanowiły działania UE ukierunkowane na wiele obszarów, w tym umiędzynarodowienie MŚP (np. europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych i program „Horyzont 2020”). Inicjatywy EEN i Startup Europe to pierwsze punkty kontaktowe dla europejskich

MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, które poszukują doradztwa i sieci kontaktów na potrzeby podjęcia działalności eksportowej. Pod koniec 2020 r. do sieci EEN należało ponad 625 organizacji partnerskich takich jak agencje rozwoju regionalnego, izby handlowe czy instytuty badawcze z 65 krajów, zgrupowane w konsorcjach regionalnych. W latach 2014–2020 w ramach inicjatywy Startup Europe promowano 22 projekty, docierając do ponad 1000 przedsiębiorstw. Sprawozdanie specjalne 07/2022 pt. „Instrumenty na rzecz umiędzynarodowienia MŚP – zapewniono dużo działań wspierających, lecz nie były one w pełni spójne ani skoordynowane” jest dostępne na [stronie internetowej Trybunału](#) i stanowi najnowszą z serii publikacji, w których Trybunał zajął się wsparciem na rzecz MŚP. Pozostałe sprawozdania dotyczące tej kwestii dotyczą [unii rynków kapitałowych](#), [instrumentu na rzecz MŚP](#), [kapitału wysokiego ryzyka](#) i [instrumentów gwarancji kredytowych finansowanych przez UE](#). Wkrótce Trybunał opublikuje też sprawozdanie specjalne na temat unijnego wsparcia w zakresie [konkurencyjności MŚP](#).

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – tel. kom.: (+352) 691 551 502